

DEBAT CIUTADÀ (LIV)

ECONOMIA: LLEUGERA MILLORA; POLÍTICA: PREOCUPACIÓ I INCERTESA

2016

2015 ha estat sens dubte un any intens: la celebració de les eleccions municipals, autonòmiques i generals ha centrat gran part del debat públic i mediàtic. Ara, en els inicis del nou any, la Fundació Gadeso presenta com és habitual una radiografia sintètica de les percepcions dels ciutadans i ciutadanes de les illes envers la situació política i econòmica.

Després de les eleccions del passat 20 de desembre, l'escenari que s'ha dibuixat és com a mínim incert, i ningú no és capaç de respondre amb seguretat a la pregunta i ara, què?. Cap dels partits als que les enquestes atorgaven possibilitats de formar govern han assolit una majoria suficient, i l'aritmètica parlamentària ha donat pas a les negociacions.

Per tot això, i per altres qüestions com la desconfiança i, també, la corrupció que encara protagonitza l'actualitat, la política en general, els partits i els nostres representants se situen com una de les principals preocupacions per als ciutadans.

Pel que fa a l'economia, es perceben lleugeres millores en les percepcions, però encara és prest per considerar-les un canvi de tendència i molt menys per afirmar que han arribat a la majoria.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: gener 2016

L'atur, la inestabilitat laboral i els problemes d'índole econòmica ocupen des de fa temps, juntament amb la corrupció i la classe política, els primers llocs en el rànquing de preocupacions ciutadanes. La taula número 1 ofereix precisament aquestes preocupacions ciutadanes i fa una comparació entre els principals problemes percebuts a Espanya (Baròmetre del CIS) i a Balears (Baròmetres Gadeso).

A l'estat espanyol se situa en primer lloc l'atur, mentre que a Balears, sense deixar de banda aquest greu problema, s'insisteix en la creixent **inestabilitat laboral**, que sembla inherent al model productiu illenc, on la creació de llocs de feina va lligada cada cop més a la precarietat i a la temporalitat (com es veurà amb més detall a la pàgina 4).

Tant a Espanya com a Balears els **partits i la classe política** són considerats com uns dels principals problemes, si bé a les illes s'enregistra una major intensitat. Aquesta

preocupació és molt negativa tant per la pròpia salut del sistema democràtic com per la desconfiança que demostren els ciutadans vers les persones que, almenys en teoria, ens han de treure de la crisi, i pels efectes perversos de la **corrupció**, tan present en els darrers anys. A més, el panorama postelectoral i les tàctiques dels diferents partits agreugen aquesta percepció negativa.

Els **problemes econòmics** se situen en tercer lloc i es fa referència de manera específica a la situació de les economies familiars. Com es pot comprovar, a les Illes Balears aquesta inquietud és superior que a la resta de l'estat.

Els **serveis públics bàsics** i els **problemes de caire social** tanquen aquest rànquing, i palesen la preocupació dels ciutadans pel desmantellament de l'estat del benestar i altres situacions com ara els desnonaments.

PRINCIPALS PROBLEMES D'ESPANYA I DE BALEARS

	<u>ESPANYA</u>	<u>BALEARS</u>
1) Atur	(79,8%)	Atur/Inest. laboral (74,2%)
2) Corrupció/Frau	(38,8%)	Classe política/Corrupció (45,3%)
3) Prob. econòmics	(24,4%)	Prob. econòmics (40,7%)
4) Partits/Classe política	(14,8%)	Serveis públics (23,2%)
5) Sanitat	(11,9%)	Problemes socials (12,9%)

TAULA 1

Respostes múltiples.

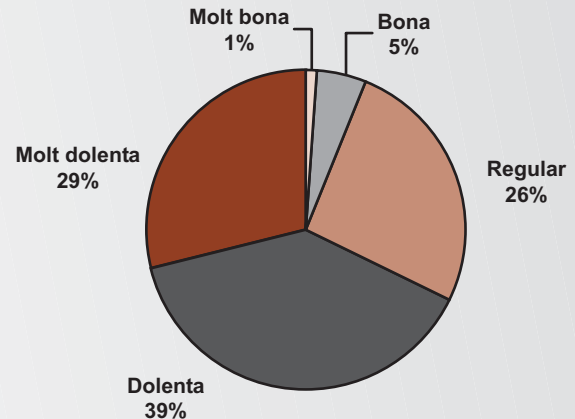
Font: Baròmetre CIS. Desembre 2015 / Baròmetres Gadeso. Gener 2016

LA SITUACIÓ POLÍTICA

Com ja s'ha dit, les eleccions del passat 20 de desembre han deixat un escenari inèdit en la política espanyola, sense un candidat clar a la presidència del Govern i amb la maquinària dels diferents partits treballant a escarada per assolir els seus objectius (no sempre coincidents amb l'interès general). En aquesta pàgina s'analitzen les percepcions ciutadanes sobre la situació política, les valoracions que es fan dels principals líders i, potser el més interessant, les perspectives sobre el que pot passar a curt termini.

VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ POLÍTICA ESPANYOLA

Conèixer les percepcions que es tenen de la política és imprescindible, doncs sense una activitat institucional normalitzada i transparent no hi pot haver un bon clima social. El panorama actual, on l'alternativa bipartidista ha deixat pas a un encara no sabem si definitiu joc a quatre bandes, juntament amb altres factors com la ineficiència, l'incompliment de promeses, els conflictes interns o la corrupció, fa que una majoria de la població il·lenca qualifiqui la situació política actual com a dolenta o molt dolenta, palesant una preocupant manca de confiança en les persones encarregades de gestionar la cosa pública.

TAULA 2. Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2016

I ara què? és la gran pregunta que tothom es fa i que ningú sembla capaç de respondre. A la taula 3 es pot comprovar com una majoria del ciutadans de les illes creuen que les opcions més probables després del 20D són una **gran coalició entre el PP i el PSOE** (amb la inclusió o no de Ciutadans) o un **pacte progressista entre el PSOE, Podemos i IU** (amb la necessària abstenció de Ciutadans en la investidura). Les altres opcions que es contemplan són un **acord entre Rajoy i Rivera** amb l'aquiescència dels socialistes o un **pacte d'esquerres** que inclogués també als partits nacionalistes.

En qualsevol cas, quasi un terç dels ciutadans creu que, vistes les postures de totes les formacions, i les declaracions dels seus líders, no serà possible assolir cap tipus d'acord

per poder formar govern i s'hauran de **convocar unes noves eleccions** en els propers mesos.

Per altra banda, s'ha volgut demanar a la ciutadania qui creu que, en el cas que s'arribàs a un acord, té més probabilitats de ser investit president del Govern. Com es pot comprovar, **Mariano Rajoy i Pedro Sánchez** comparteixen pràcticament les mateixes opcions (al voltant d'un terç de la població), encara que hi ha un 14% que opina que **una altra persona del PP** substituirà el candidat popular com a "preu" imposit per les altres formacions que formin part de l'acord.

Les altres alternatives, que inclouen a **Albert Rivera** o a **Pablo Iglesias** com a presidents, són minoritàries.

I ARA, QUÈ? L'ESCENARI POST-ELECTORAL

TAULA 3

Dels següents possibles PACTES per formar govern, quin creieu que és el més probable?

PP+Ciutadans (i abstenció PSOE)	8%
PP+PSOE (amb Ciutadans o no)	24%
PSOE+Podemos+IU (i abstenció Ciutadans)	23%
PSOE+Podemos+IU+Partits nacionalistes	5%
Una altra alternativa	1%
No hi haurà pacte: eleccions anticipades	32%
No ho sé	7%

En cas d'assolir-se un pacte, qui creieu que serà el proper PRESIDENT del govern?

Mariano Rajoy (PP)	33%
Una altra persona del PP	14%
Pedro Sánchez (PSOE)	34%
Una altra persona del PSOE	2%
Albert Rivera (Ciutadans)	3%
Pablo Iglesias (Podemos)	3%
No ho sé	11%

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2016

LA SITUACIÓ ECONÒMICA

Una de les bases de la campanya electoral del Partit Popular fou llançar el missatge de la recuperació econòmica, assolida gràcies a les seves mesures, mentre que la resta de partits, amb major o menor vehemència, aspiraven a desmuntar un creixement fonamentat en retallades, desigualtat i precarietat laboral. Així doncs, l'economia va centrar gran part del debat polític. I els ciutadans, perceben la millora anunciada pel partit del govern?

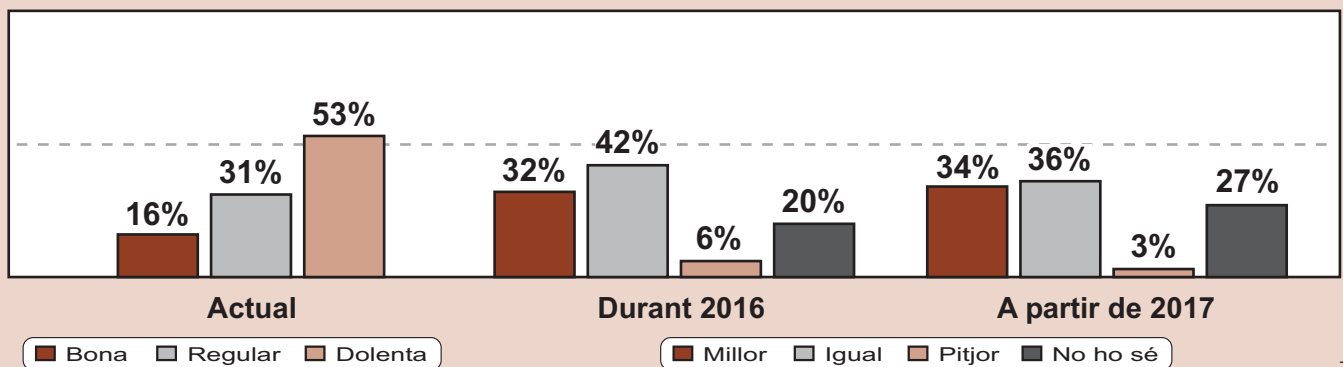
Un descendent però encara preocupant percentatge de ciutadans de les Illes Balears qualifiquen de dolenta la situació econòmica actual, malgrat les bones temporades turístiques. En aquest sentit, només un 16% valora positivament l'economia il·lenca.

Però a més de conèixer la valoració actual, és imprescindible esbrinar quines són les perspectives dels ciutadans envers la situació econòmica en l'any que ara comença i també al llarg de 2017. Com es pot comprovar, una majoria (42%) creu que **no hi haurà canvis significatius** respecte 2015, el que, donades les percepcions actuals, no és una dada

excessivament positiva. Per altra banda, un de cada tres balears afirma que la situació **millorarà** al llarg d'enguany, un percentatge similar si parlem de les perspectives pel 2017.

Encara que no es reflecteixi a la taula, la investigació ens ofereix també les dades per illes, i podem afirmar que a **Menorca** és on la situació es veu amb més pessimisme i a les **Pitiüses** és on es veu el futur econòmic immediat de manera menys negativa. Val a dir també que, en comparació amb les dades del darrer baròmetre del CIS, la situació a Balears és vista lleugerament millor que a la resta de l'estat.

VALORACIONS I EXPECTATIVES DE L'ECONOMIA DE LES ILLES BALEARS

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2016

TAULA 4

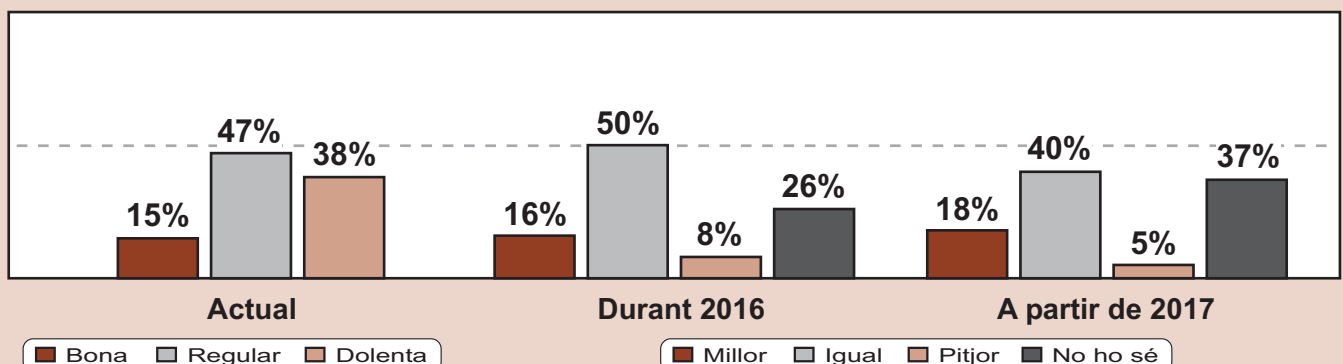
La taula número 5 (més ben dit, la seva comparació amb la número 4) és una mostra ben clara que la recuperació que ja albiren els nostres governants no s'ha traslladat a les economies domèstiques o, com a mínim, que les famílies encara no l'han percebuda.

Quan els ciutadans valoren la situació actual de la seva economia, els resultats no són tan negatius com els observats a nivell global: un 47% afirma que és regular i fins i tot un 15% la qualifica de bona (si bé un alarmant 38% diu que és dolenta).

El que més destaca, no obstant, és la manca de perspectives o almenys la incertesa de cara al futur immediat. Com es pot veure a la taula de sota, la negativitat i la inseguretats juguen de nou un paper important quan es demana a la ciutadania que faci una previsió a curt i mitjan termini: un 26% assegura que no sap què pot passar amb la seva economia domèstica al llarg de **2016**, percentatge que s'eleva fins un 37% si parlem de **2017**. Els optimistes, en canvi, són menys que a l'economia general, el que demostra que una majoria no veu una teòrica **sortida de la crisi** li pugui suposar una millora en els propers anys.

TAULA 5

VALORACIONS I EXPECTATIVES DE L'ECONOMIA DOMÈSTICA

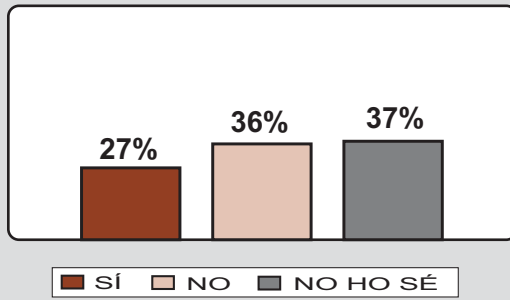

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2016

TREBALL: DESCONFIANÇA I TEMPORALITAT

La Fundació Gadeso ha seguit amb gran interès les polítiques i reformes que s'han aplicat en matèria laboral, les seves possibles conseqüències i les reaccions que ha provocat. Per això hem volgut demanar a la ciutadania com veuen el futur laboral de les illes, és a dir, si creuen que ja s'ha frenat la destrucció d'ocupació i si la que es crea és de qualitat, és a dir, estable i amb un salari digne.

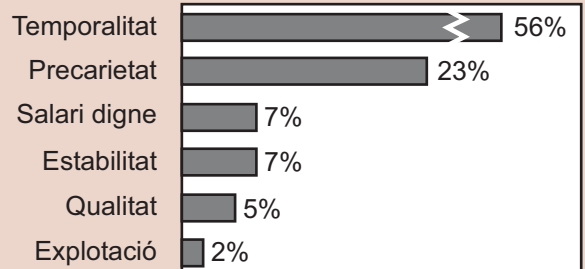
Es crearan nous llocs de feina a Balears durant l'any 2015?

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2016

TAULA 6

Quina dels següents ítems creieu que defineix millor el panorama laboral illenc?

TAULA 7

Font: Baròmetres Gadeso. Gener 2016

Si es fa referència al món laboral, i més concretament a la creació de llocs de feina durant l'any que ara comença, el pessimisme encara domina entre la ciutadania: un 36% dels illencs creu que **no s'aconseguirà crear llocs de feina** enguany, enfront d'un creixent 27% que afirma el contrari. Més d'un terç dels balears demostra els seus dubtes del que pot passar en els propers 12 mesos, molt en línia amb les incerteses registrades a l'hora de parlar del futur de les economies familiars.

Recordem que, fins i tot amb unes temporades turístiques qualificades pel govern i per la patronal d'històriques, a la nostra comunitat hi havia en plena temporada alta gairebé de **90.000 persones en situació d'atur** (dades EPA del tercer trimestre), un 14% de la població activa. Amb aquestes xifres, és normal que la ciutadania dubti de la repetidament anunciada creació d'ocupació i de les bondats de les "excel·lents" temporades turístiques que s'han registrat a les illes en els darrers anys.

En definitiva, sembla que, de nou, els **missatges optimistes** llançats pels governs autonòmic i central en matèria laboral

coinciden amb les percepcions d'una majoria de la població illenca.

Més enllà de la greu situació d'atur que pateixen milers de persones a les illes, hem volgut demanar com veuen els ciutadans el panorama laboral balear, i les qualificacions "guanyadores" són, malauradament però també lògicament, negatives: un 56% considera que l'adjectiu que més s'ajusta al mercat de treball de balears és **temporalitat** (molt lligada a un sistema productiu basat en el turisme), seguits per un 23% que destaca la creixent **precarietat** conseqüència de la crisi. De fet, només al voltant d'un 20% qualifiquen positivament l'ocupació a les illes.

Això vol dir que, encara acceptant la premissa de creació de llocs de feina, aquests són lluny de tenir la qualitat i l'estabilitat necessàries. Aquí hi entraria un concepte que hauria de figurar en un lloc capdavanter en les estratègies econòmiques i laborals del partit o partits que aconseguixin formar govern: el de **treballador pobre**. És a dir, aquella persona que, tot i tenir una feina, no guanya a bastament per escapar del risc de pobresa i d'exclusió social.

Tira'm els trastos!

Nou servei de recollida de trastos devora ca leva

EMBA
Municipi de Palma

Fundació **GADESO**: C/Ter n°14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org
Dipòsit legal: PM-436-2011

